

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням вченої ради
Інституту обдарованої дитини
НАПН України

від 28 листопада 2018 року
протокол № 10

Голова вченої ради

М. С. Гальченко

**ПОЛОЖЕННЯ
ІНСТИТУТУ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ НАПН УКРАЇНИ
«ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ»**

**Київ
2018**

1. Загальні положення

1.1 Положення Інституту обдарованої дитини НАПН України «Про академічну доброчесність» (далі – Положення) є складовою частиною системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Інституті обдарованої дитини НАПН України (далі – Інститут). Воно закріплює норми та правила етичної поведінки та професійного спілкування між учасниками освітнього процесу, визначає принципи, цінності, норми, правила та умови дотримання академічної доброчесності, порядок перевірки та критерії оцінювання академічного плагіату, види порушень норм і правил академічної доброчесності, заходи їх попередження, виявлення та відповідальності за їх порушення, права учасників освітнього процесу, стосовно яких виявлено факт порушення академічної доброчесності, організацію роботи Комісії з питань академічної доброчесності та етики.

1.2. Положення розроблене з урахуванням норм Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Порядку підготовки аспірантів і докторантів ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Етичного кодексу ученого України, листа Міністерства освіти і науки України від 24 жовтня 2017 року № 1/9–565 «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах освіти», Статуту Інституту, Положення про організацію освітнього процесу в Інституті.

1.3. Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законодавством правил, якими мають керуватись учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та / або наукових (творчих) досягнень та їх визнання.

2. Принципи і норми академічної доброчесності та культура поведінки учасників освітнього процесу:

2.1. Для забезпечення академічної доброчесності учасники освітнього процесу мають дотримуватися таких принципів:

- верховенства права;
- демократизму;
- законності;
- чесності, порядності та справедливості.
- пріоритетності прав і свобод людини та громадянина;
- рівноправності;
- гарантування прав і свобод;
- науковості;
- професіоналізму та компетентності;
- партнерства і взаємодопомоги;

- поваги та взаємної довіри;
- об'єктивності та неупередженості;
- відкритості і прозорості;
- спільної та індивідуальної відповідальності за результати діяльності;
- відповідальності за порушення академічної доброчесності.

2.2. Співробітники Інституту повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності.

2.3. Здобувачі наукового ступеня повинні виконувати вимоги освітньої програми, індивідуального навчального плану, дотримуватися принципів і правил академічної доброчесності, досягати визначених результатів навчання.

2.4. Дотримання академічної доброчесності співробітниками Інституту передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про застосовані методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- об'єктивне оцінювання результатів дослідження
- об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

2.5. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання запозичених ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3. Порушенням принципів та правил академічної доброчесності вважається:

- *академічний плагіат*– оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- *самоплагіат*– оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- *фабрикація*– вигадкування даних чи фактів, що використовуються в

освітньому процесі або наукових дослідженнях;

– *фальсифікація*– свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

– *списування*– виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

– *обман*– надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

– *хабарництво*– надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

– *необ'єктивне оцінювання*– свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання аспірантів і докторантів;

– *конфлікт інтересів*– наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

– *приватний інтерес* – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними або юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;

– *службова недбалість*– невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб;

– *зловживання впливом*– пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

4. Заходи щодо запобігання порушення правил і норм академічної доброчесності :

– інформування співробітників, аспірантів про правила наукової етики та наслідки виявлення фактів академічного плагіату;

– включення в освітній процес творчих завдань, що сприяють формуванню навичок самостійної роботи аспірантів, зокрема: тез, есе, рецензій, оглядів літератури, підготовки презентацій тощо;

– проведення методичних семінарів з основ наукового стилю викладу матеріалу та дослідницької роботи з вивченням вимог до написання наукових

робіт та особливою увагою до принципів самостійності роботи, коректного застосування інформації з інших джерел та уникнення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань тощо;

- розміщення на офіційному веб-сайті Інституту посилання на сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат;

- обговорення результатів наукових досліджень аспірантів на засіданнях відділів, Вчених радах Інституту, науково-методичних семінарах тощо;

- розміщення наукових та навчально-методичних праць співробітників на офіційному веб-сайті Інституту;

- розміщення цього Положення та інших документів щодо запобігання порушень академічної доброчесності на офіційному веб-сайті Інституту.

Наукові керівники дисертаційних робіт зобов'язані ознайомити з цим Положенням аспірантів та на всіх етапах виконання дисертаційних робіт контролювати й попереджувати факти порушень академічної доброчесності.

5. За порушення принципів та правил академічної доброчесності співробітниками Інституту можуть бути застосовані такі засоби академічної відповідальності:

- порушення питання щодо відмови у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

- порушення питання щодо позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

6. За порушення принципів та правил академічної доброчесності здобувачами освіти, можуть бути застосовані такі засоби академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

7. Організація роботи Комісії з питань академічної доброчесності та етики:

7.1.3 метою забезпечення виконання норм цього Положення створюється незалежний колегіальний орган – Комісія з питань академічної доброчесності та етики в Інституті обдарованої дитини НАПН України (далі – Комісія). Основними завданнями Комісії є:

- організаційно-методичне забезпечення виконання прийнятих в Інституті стандартів академічної доброчесності;

- виявлення порушень принципів і правил академічної доброчесності

з боку учасників освітнього процесу;

– розгляд скарг про підозру в застосуванні неетичних дій і засобів у навчальній та науковій діяльності;

– надання пропозицій адміністрації Інституту щодо притягнення порушників академічної доброчесності до відповідальності й застосування щодо них відповідних санкцій.

7.2. Комісія у своїй роботі керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», іншими чинними нормативно-правовими актами, Статутом Інституту та цим Положенням.

7.3. Склад Комісії затверджується Вченою радою терміном на 3 роки.

7.4. Засідання Комісії проводяться один раз на півріччя відповідно до плану роботи або позачергово у випадках подання офіційної скарги на ім'я голови Комісії. Засідання вважається правомірним, якщо в ньому беруть участь 2/3 складу її членів.

7.5. Рішення Комісії приймаються на її засіданні простою більшістю голосів відкритим голосуванням і оформляються протоколом, який підписує голова Комісії.

7.6. Звіт Комісії про розгляд питання щодо порушення академічної доброчесності надається впродовж трьох днів директору Інституту, який на його підставі приймає рішення щодо винуватості або невинуватості особи, стосовно якої було подано скаргу, та притягнення її до академічної відповідальності або застосування заходів дисциплінарного чи виховного характеру.

8. Права учасників освітнього процесу, стосовно яких виявлено факт порушення академічної доброчесності:

8.1. Кожна особа, стосовно якої розглядається питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до відповідальності;

- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності.

8.2. Апеляція подається особисто автором роботи на ім'я директора Інституту протягом двох робочих днів після оголошення результатів перевірки. Якщо закінчення строку апеляційного оскарження припадає на неробочий день, останнім днем строку вважається перший після нього робочий день.

8.3. У разі надходження апеляції директор своїм наказом або розпорядженням створює апеляційну комісію з розгляду апеляції.

8.4. Персональний склад апеляційної комісії формується з співробітників Інституту. До складу комісії можуть включатися, за їх згодою, інші особи, які не є працівниками Інституту.

8.5. Апеляція розглядається Апеляційною комісією у тижневий строк з наступного дня після її створення, якщо інший строк не зазначено в наказі або розпорядженні про її створення. Висновок апеляційної комісії оформлюється відповідним протоколом, який підписується всіма членами апеляційної комісії.

8.6. Наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники, здобувачі наукового ступеня мають право на інші передбачені законодавством способи оскарження звинувачень у порушенні норм і правил академічної доброчесності.

9. Прикінцеві положення:

9.1. Положення про академічну доброчесність у Інституті затверджується Вченою радою Інституту.

9.2. Положення набирає чинності з моменту затвердження його Вченою радою Інституту, уведення в дію наказом директора та оприлюднення на офіційному веб-сайті Інституту.

9.3. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися за рішенням Вченої ради Інституту.

9.4. Учасники освітнього процесу повинні бути ознайомлені з цим Положенням після його затвердження та оприлюднення, а в подальшому – при прийомі на роботу та зарахуванні на навчання.

9.5. Співробітники Інституту, аспіранти повинні знати і дотримуватися норм цього Положення.